

Bosna i Hercegovina
Parlament Federacije BiH
PREDSTAVNIČKI DOM
SARAJEVO

Priloga	20-01-2020		
Opis posla	Broj	Priloga	Vrijednost
01 -	02 -	38 /	20

**UDRUŽENJE ZA ZAŠTITU
DEVIZNIH ŠTEDIŠA U
BOSNI I HERCEGOVINI**

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENT FEDERACIJE BIH
PREDSTAVNIČKI DOM
N/r Mirsad Zaimović, predsjedavajući
Putem protokola**

Sarajevo, 20.01.2020 god.

Poštovani Predsjedavajući gosp. Zaimoviću,

U dnevni red 10. redovne sjednice Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine uvršten je **Prijedlog Zakona o izmjeni Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH** – na usvajanje po hitnom postupku.

U dopisu dostavljenom uz prijedlog ovog Zakona stoji „*Donošenjem Zakona o izmjeni Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u Federaciji Bosne i Hercegovine po hitnom postupku omogućeno je „starim deviznim štedišama“ da u redovnom postupku verificiraju svoja potraživanja po osnovu računa stare devizne štednje, čime će se direktno izbjeći **sudski troškovi** po osnovu dokazivanja visine potraživanja po tom osnovu u sudskom postupku*“.

Udruženje za zaštitu deviznih štediša u Bosni i Hercegovini, traži od Vas predsjedavajući, odnosno od Predstavničkog doma Parlamenta FBiH da prije stavljanja na usvajanje predmetnog Zakona, u skladu sa **Zakonom o pristupu informacijama**, obezbijedi Udruženju i zastupnicima Predstavničkog doma sljedeće informacije:

- 1.) Koliki je iznos stare devizne štednje štediša kod banaka iz sistema Privredna banka Sarajevo i Jugobanka OB Sarajevo, za koju je Parlament FBiH, donošenjem Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH („Službe novine FBiH“ br. br. 62/09, 42/11, 91/13 i 101/16) , zadužio Federaciju Bosne i Hercegovine, da preuzme i isplati obaveze ovih banaka prema štedišama iz Federacije BiH.
- 2.) Pregled po svakoj banci pojedinačnih deviznih računa za koje je Vlada Federacije BiH do danas verificirala i isplatila staru devizu štednju, sve iskazano u pisanoj ili elektronskoj formi na CD-u.
- 3.) Koliki je ukupni iznos do sada isplaćene štednje posebno iskazati glavnice i kamatu.
- 4.) Pregled po svakoj banci deviznih računa po spornim potraživanjima koje je Federacija odbila verificirati, iznos glavnice takvih potraživanja, iskazano u pisanoj ili elektronskoj formi na CD-u. Ovo je zakonska obaveza agencije FIA a izvršna Federalnog ministarstva finansija i Vlade FBiH.

- 5.) Pregled svih deviznih računa po bankama za koje od 1999. kada je donesen predmetni zakon do danas nikad nije podnesen zahtjev za verifikaciju, sve u pisanoj ili elektronskoj formi na CD-u.
- 6.) Za sporna potraživanja:
- 6.1) Informaciju koliki je broj spornih potraživanja, okončanih u upravnom postupku i upravnom sporu pred Kantonalnim sudovima, za koje oštećene štediše u skladu sa članom 5. Zakona moraju podnijeti tužbe za naknadu štete pred redovnim sudovima u FBiH?
- 6.2) Informaciju o broju spornih predmeta koje Komisija za verifikaciju Vlade FBiH još uvijek nije riješila.
- 6.2) Brojeve odluka Ustavnog suda BiH, kojima je u **meritumu** Ustavni sud BiH **riješio** apelacije po osnovu odbijajućih presuda u upravnom sporu u korist štediša i dostavio Federalnom ministarstvu finansija na isplatu.
- 6.3) Brojeve odluka Ustavnog suda BiH, kojima je u **meritumu** Ustavni sud BiH **odbio** apelacije po osnovu odbijajućih presuda u upravnom sporu, i dostavio federalnom ministarstvu finansija.
- Napominjemo da nas ne zanimaju odluke Ustavnog suda BiH kojima su apelacije odbačene kao nedopustive, i na osnovu kojih štediše moraju pokrenuti zahtjeve za naknadu štete pred redovnim sudovima.**
- 7.) Kad je Federalno ministarstvo finansija od privatiziranih banka iz sistema Privredne banke Sarajevo, u skladu sa članom 22. tačka 3. , članom 24. i članom 35. Zakona o početnom bilansu preduzeća i banaka, preuzelo prava iz ugovora banaka sa Narodnom bankom Jugoslavije o deponovanju devizne štednje građana kod Narodne banke i kolika su ta potraživanja iskazana u USD na dan 31.03.1992 godine, sve u skladu sa Aneksom G Sporazuma o sukcesiji i kad misli Vlada FBiH tražiti da Srbija isplati ta sredstva Federaciji BiH.
- 8.) Kako je Federalno ministarstvo finansija riješilo sa Republikom Srbijom pitanje stare devizne štednje položene kod Jugobanke OB Sarajevo (današnja Union banke dd Sarajevo), koja štednja je u cijelosti prenesena na Jugobanku Beograd danas banku u stečaju, a znamo da je Federalno ministarstvo finansija, jednostrano i mimo predmetnog Zakona dozvolilo verifikaciju i isplatu štediša Union banke.

OBRAZLOŽENJE

Više od 10 godina, desetine hiljada štediša iz Federacije BiH, koje su svoja devizna sredstva dala na štednju bankama sa sjedištem u Federaciji BiH, za koju isplatu je odgovornost preuzela Bosna i Hercegovina donošenjem Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje „*Službeni glasnik BiH*“ 28/06 (Zakon BiH/99), a Parlament FBiH, donošenjem predmetnog zakona, zadužio Federaciju BiH (Vladu FBiH) da realizira takve isplate, nisu naplatile svoju štednju. Razlog je što nadležni organi FBiH, zaduženi za provedbu ovog zakona (agencija FIA; Komisija za verifikaciju stare devizne štednje, Vlada FBiH, Federalno ministarstvo finansija i Kantonalni sud u Sarajevu u postupku verifikacije ne primjenjenu odredbu iz čana 2. tačka 1 Zakona BiH/97 koji je izričit da se potraživanja štediša **od banke mogu umanjiti samo za iznos njihovih certifikata iz osnova stare devizne štednje koji su utrošeni za kupovinu stana ili državne imovine preduzeća koja se privatiziraju prije 9. marta 2001. godine kada je objavljen apresuda Ustavnog suda FBiH broj U10/00.**

Podsjećamo uvažene zastupnike, a i premijera Nivalića i ministricu Milićević, da je Parlament FBiH donio Zakon o načinu utvrđivanja i realizaciji potraživanja građana u postupku privatizacije (Zakon FBiH u nastavku teksta) "*Službene novine F BiH*", br. 27/97, 8/99, 45/00, 54/00,.....) kojim je Federacija BiH jednostrano preuzela obaveze ispunjenja banaka prema njihovim povjericima, štedišama stare devizne štednje, na način da je visinu potraživanja iskazanu na računima devizne štednje kod domaćih banaka, Federacija BiH konvertovala u privatizacijsko pravo, i izdala vlasniku devizne štednje vrijednosni papir (certifikat) u elektronskoj formi koji se mogao koristiti u predstojećoj privatizaciji u Federaciji BiH. Prema Zakonu FBiH /97 i podzakonskim aktom koji je donio direktor Agencije, banke su dostavile podatke o visini deviznih potraživanja svojih povjerioca (štediša) i to onih koji su imali prebivalište na teritoriji Federacije BiH. Na osnovu tako dobivenih podataka ZPP je, na JRG-u štediše registrirao certifikat iz osnova njegove stare devizne štednje za svaku banku pojedinačno.

Jedinstveni račun građana (JRG) ili jedinstveni račun pravnog lica, predstavlja historijsku listu transakcija vrijednosnim papirima (certifikatima), koje je u elektronskoj formi emitirala FBiH u skladu sa odredbama Zakona FBiH/97.

Jedinstveni računi su dokumenti u vlasništvu fizičkog i pravnog lica, koji se nalazi pod kontrolom organa vlasti FBiH i obrada podataka iz baze podataka jedinstvenih računa, prema Zakonu o zaštiti ličnih podataka, mora biti regulirana zakonom.

FBiH je bazu podataka jedinstvenih računa, prema Zakonu FBiH/97 locirala u računskom centru Zavoda za platni promet FBiH (ZPP: u nastavku teksta). Zadatak ZPP-a bio je da osigura unos podataka o transakcijama vrijednosnim papirima, kao što je upis emitovanih vrijednosnih papira (certifikata) na jedinstvenom računu građanina (JRG), i transakcije - prenose vrijednosnih papira unutar baze podataka jedinstvenih računa po nalogu vlasnika jedinstvenog računa, i da na zahtjev vlasnika jedinstvenog računa (fizičkog ili pravnog lica) izda izvod sa njegovog jedinstvenog računa (član 12. Zakona FBiH 29/97). ZPP nije imao zakonsko ovlaštenje da vrši provjeru transakcija, niti bilo kakvu obradu podataka sadržanih u elektronskoj bazi podataka jedinstvenih računa. Zbog toga saldo iskazan na izvodu jedinstvenog računa, (zbog očito neadekvatnog softvera koji je implementiran kod ZPP-a) ne odgovara stvarnom stanju podataka sa koliko certifikata raspolaže vlasnik certifikata. Podsjećamo, Zakon FBiH/97 je dozvolio slobodan prenos certifikata između jedinstvenih računa unutar baze podataka jedinstvenih računa (član 16. Zakona FBiH /97). Prenosom certifikata na drugi jedinstveni račun građana (JRG) vlasnik certifikata ne gubi pravo vlasništva nad njim, jer prema Zakonu o vrijednosnim papirima "*Službene novine FBiH*" br. 39/98, kupoprodaja vrijednosnih papira se vrši na osnovu pisanog ugovora, putem brokerskih kuća i na Sarajevskoj berzi. Smatra se da je vlasnik iskoristio certifikat, kad je u skladu sa zakonima koje je donijela FBiH (Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i Zakon o prodaji preduzeća), njegov certifikat prenesen na jedinstveni račun pravnog lica prodavca stana ili državne imovine (Član 17. Zakona FBiH/97).

Odlukom Visokog predstavnika broj 71/00 od 20. decembra 2000. godine, zbog gašenja ZPP-a, nadležnosti ZPP-a su prenijete na Agenciju za privatizaciju u FBiH.

Ustavni sud je ocijenio da su odredbe 3., 7., 11. i 18. Zakona FBiH/97, kojima je izvršena konverzija devizne štednje u privatizacijsko parvo, neustavne, tj. suprotne članu 1. Protokola 1 uz Evropsku Konvenciju, koja je ustavna norma u BiH i koja je nadređena svim zakonima. Danom objavljivanja ove presude **certifikati iz osnova stare devizne štednje, koji nisu bili iskorišteni u privatizaciji u skladu sa Zakonom o prodaji stanova nad kojima postoji stanarsko pravo i Zakonom o privatizaciji preduzeća, izgubili su upotrebnu vrijednost, postali su ništavni vrijednosni papiri. Ponovo je de jure uspostavljeno pravo štediša na naplatu potraživanja od banke.**

Izmjenama i dopunama Zakona FBiH/97 «Službene novine Federacije BiH», broj 44/07 (21.08.2004.) Agencija je bila dužna Federalnom ministarstvu finansija ustupiti kopiju baze podataka jedinstvenih računa koji se odnose na staru deviznu štednju.

Isključiva odgovornost za povredu prava na povrat štednje, svim štedišama sa liste spornih potraživanja, je na Federalnom ministarstvu finansija, koje zloupotrebljava lične podatke štediša i ne dozvoljava verifikaciju potraživanja u slučajevima kada je certifikat štediša prenesen na drugi jedinstveni račun, a po zakonu je Federalno ministarstvo finansija dužno utvrditi da li je certifikat štediša iskorišten u privatizaciji i u kom iznosu. Tražeći danas nakon 10 godina, produžetak roka za verifikaciju do 2024. predlagač zakona, svjesno produžava agoniju štediša, sve u namjeri da potraživanja devizne štednje banka od Narodne banke Srbije, koja je Parlament FBiH Zakonom o početnom bilansu preduzeća i banka prenio na Federalno ministarstvo finansija, Vlada FBiH ne traži od Narodne banke Srbije odnosno Jugobanke Beograd u stečaju čije su obaveze po staroj deviznoj štednje prenesene na R Srbiju. Pitamo se zašto Vlada FBiH, traži od Parlamenta FBiH da Srbiji pokloni stotine miliona EURa, koje je Federacija isplatila štedišama. Ili je možda Srbija taj novac vratila ali je završio na Kajmanskim otocima. Odgovornost za postojeće stanje je na Pralmaentu FBiH, koji nije kontrolisao Vladu FBiH u provedbi zakona.

Iamjući u vidu izneseno, i miješanje nadležnih organa FBiH u štednju građana FBiH i kod Slovenačkih i srbijanskih banka, zbog čega su hiljade štediša iz Federacije BiH lišene 30 mil Eur imovene kod Ljubljanske banke i 27 mil Eur imovine kod Investbnake Beograd i JIK banke Beograd, Udruženje predlaže Predstavničkom domu Parlamenta FBiH da usvanje prijedloga predmetnog zakona odloži dok Parlament FBiH ne obezbijedi podatke i informacije koje traži Udruženje.

Također Udruženje smatra da su se stekli uslovi za održavanjem, posebne tematske sjednice, a vezano za uplitanje nadležnih organa Federacije u imovinu štediša kako kod domaćih tako i inostranih banaka čime su vlasti Fedracije BiH povrijedile Evropsku konvenciju, tačnije član 1 protokola 1 uz Evropsku Konvenciju i član 8. Konvencije i zbog osnovane sumnje da je su nedozvoljenim radnjama odgovorna lica u FBiH počinala krivično djelo iz člana 383 i vezi sa članom 193 krivičnog zakona FBiH.

S poštovanjem,

Amila Omersović

Predsjednica UO Udruženja

**UDRUŽENJE ZA ZAŠTITU
DEVIZNIH ŠTEDIŠA U
BOSNI I HERCEGOVINI**

**ZAHTJEVI PREDSTAVNIČKOM DOMU PSFBiH
PUTEM KOMISIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA**

1. Odlaganje usvajanja prijedloga Zakona o izmjenama Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH dok Predstavničkom domu i Domu naroda Vlada Federacije BiH ne dostavi **HITNO** informacije po zahtjevu Udruženja od 20.01.2020. Odgovornost Federalnog ministarstva finansija što nije u Službenim novinama FBiH objavljena informacija o deviznim računima po bankama za koje je FBiH isplatila štednju. Odgovornost direktora Agencije što nije proveo zakonsku obavezu uspostavljanja registra spornih potraživanja, a koju je tražio 2018. Općinski sud u Sarajevu u predmetu 65 0 P 503666 16 P
2. Utvrđivanje odgovornosti članova Vlade FBiH zbog ustupanja izvoda JRG štediša Ljubljanske banke dd Ljubljana Republici Sloveniji i onemogućavanja slobodnog pristupa podacima o stanju na deviznim računima koje je Zaključkom Vlade FBiH br. 251/06 od 18.05.2006. godine preuzelo na čuvanje Federalno ministarstvo finansija. Povreda čl. 8 Evropske konvencije i počinjenje krivičnog djela iz čl. 383 u vezi s čl. 193 KZFBiH. Šteta za hiljade štediša iznosi cca 30 mil EUR. Hitno djelovanje Parlamenta FBiH prema Parlamantu Slovenije i Vijeću Evrope, kako bi se zaštitila imovina štediša iz FBiH koju je zadržala Slovenija.
3. **HITNA** Suspenzija Amera Bekrića sa pozicije direktora Agencije za privatitaciju FBiH zbog zloupotrebe službenog položaja iz čl. 383 KZFBiH u vezi sa čl. 193 KZFBiH, zbog izdavanja štedišama srbijanskih banaka iz Federacije BiH potvrdi netačnog sadržaja i odbijanja ispravke pogrešnih navoda i prilaganja JRG-ova uz takve potvrde, zbog čega je Srbija hiljadama štediša iz FBiH odbila prijave potraživanja. Šteta 27. mil EUR. Pokretanje krivične odgovornosti i drugih službenika u vlasti Federacije BiH koji su u saradnji sa Ministarstvom finansija Srbije doveli i u ovu situaciju štediše srbijanskih banaka. Hitno djelovanje Parlamenta FBiH prema Skupštini Srbije i Vijeću Evrope, kako bi se zaštitila imovina štediša iz FBiH koju je zadržala Srbija.

Krivični zakon FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/2003, 21/2004 - ispr., 69/2004, 18/2005, 42/2010, 42/2011, 59/2014, 76/2014, 46/2016 i 75/2017)

Član 193.

Nedozvoljeno korištenje ličnih podataka

Službena ili odgovorna osoba u Federaciji koja bez pristanka pojedinca protivno zakonskim uvjetima prikuplja, obrađuje ili koristi njegove osobne podatke ili te podatke koristi suprotno zakonom dozvoljenoj svrsi njihova prikupljanja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

[...]

Član 383.

Zloupotreba položaja ili ovlaštenja

(1) Službena ili odgovorna osoba u Federaciji koja iskorištavanjem svog službenog položaja ili ovlaštenja, prekoračivši granice svoje službene ovlasti ili ne obavivši svoje službene dužnosti, pribavi sebi ili drugom kakvu korist, drugome nanese kakvu štetu ili teže povrijedi prava drugog, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.